

SLOVENSKI GOSPODAR.

List ljudstvu v pouk in zabavo.

Izhaja vsak četrtek in velja s poštnino vred in v Mariboru s pošiljanjem na dom za celo leto 4 K, pol leta 2 K in za četrlet 1 K. Naročnina za Nemčijo 6 K, za druge izvenavstrijske dežele 8 K. Kdor hodi sam po nje, plača na leto samo 3 K. — Naročnina se pošilja na: Uredništvo „Slovenskega Gospodarja“ v Mariboru. — List se dopušča do odpovedi. — Udje „Katoškega tiskovnega društva“ dobivajo list brez posebne naročnine. — Posamezni listi stanejo 10 vin. — Uredništvo: Koroska cesta št. 5. — Rokopisi se ne vračajo. — Upravništvo: Koroska cesta št. 5, sprejemna naročnina, inserate in reklamacije.

Za inserate se plačuje od enostopne pettivrste za enkrat 18 vin., ali kar je isto, 1 kvadratni centimeter prostora stane 12 vin. Za večkratne oglaševane primeren popust. V oddelku „Mala naznanila“ stane beseda 5 vin. Parte in zahvale vsaka pettivrsta 24 vin., Izjave in Poslano 36 vin. — Inserati se sprejemajo do torika opoldne. — Nezaprite reklamacije so poštnine proste.

Hudi boji v Karpatih.

V celem karpatskem gorovju hudi boji. — Najhujši boji za prelaz Dukla. — V Bukovini prodiramo in zavzeli mesto Kimpolung. — V zahodni Galiciji izpraznili Rusi mesto Tarnov. — Pred Varšavo vedno srditejši boji. — Pomorska bitka med Angleži in Nemci. — Turki ob Sueškem prekopu. — V Italiji in Rumuniji pojema bojaželjnost.

Junaštvo slovenskih vojakov.

O naših spodnještajerskih in splošno slovenskih polkih gre sloves, da so si v sedanji veliki borbi z mogočno rusko armado priborili nesmrtni venec vojnih laurik. Poročila, ki prihajajo z bojišča, slavijo zadnje dni posebno junake čine pešpolka št. 87. (celjskega), št. 47. (mariborskega) in 17. (kranjskega). Ti trije po veliki večini slovenski polki so v šestdnevni boj, ki so se vršili koncem januarja v bližini prelaza Dukla (v Karpatih) in so dosegli svoj višek dne 28. januarja, doprinesli skoro ovekovečiti s činom. Ob hudem mrazu, visokem snegu in v drugih težavnih razmerah so naši junaki prizadjali posebno dne 28. januarja sovražniku silovit udarec. Posebno celjski (87.) pešpolk se je v tej borbi ovekovečil s činom, ki bodo v zgodovini polka blesteli kot vrhunec hrabrosti.

Vsa avstrijska javnost, da celo neslovenski listi, med njimi celjska „Deutsche Wacht“, graška „Tagespott“ in drugi Slovencem ne ravno naklonjeni časniki opisujejo vrline naših slovenskih mož in mladencev na bojišču. Višji častniki, ki vodijo našo armado v boj proti mogočnemu sovražniku, so polni hvale, ko omenjajo naše polke. General Borodjevič, kateri poveljuje armadi, ki je sedaj razvrščena ob Dukla-prelazu in v katero so uvrščeni večinoma vsi slovenski polki, se je napram nekemu dunajskemu časnikarju, kakor poročamo na drugem mestu, posebno laskavo izrazil o vrlinah svojih vojakov. Iz pisma naših slovenskih fantov, ki jih priobčuje naš list v oddelku „Slike iz vojne“, je posneti, da naši slovenski vojaki res v polni meri zaslužijo priimek „junaki“.

Sovražnik je zadnje dni meseca januarja hotel na vsak način predreti našo bojno črto ob Dukla-pre-

lazu, presekal avstrijsko armado na dva dela in zopet udreti ob tej točki na Ogrsko. Rus je računl na število svojih vojakov, ni pa računl na hrabrost slovenskih polkov, ki so bili zbrani na tej važni postojanki. 87. pešpolk je stal, kakor je posneti iz poročil z bojišča, na najnevarnejši točki. Obstrani sta mu bila pešpolka 47, 17 in ljubljanski lovski bataljon št. 7.

O teh bojih se poroča s Karpatov: Noč od 27. na 28. januarja je bila izredno mrzla. Ko je napolnila jutranja zora, se je videlo, kako so velike množice ruskih vojakov, ogrnjene v bele plašče, bližale se našim dobro utrjenim postojankam. Pustili smo, da so se nam sovražne vrste, ki so sledile tesno druga drugi in smo jih radi velike oddaljenosti in belih plaščev težko natančno opazovali, mirno približale. Ko so se Rusi dovolj približali našim postojankam, smo začeli silovito streljati nad nje. Črna dima naših infanterijskih in strojnih pušk je grozno moril med bližajočimi se Rusi. Vista za vrsto je zginjala v snegu, vendar so vedno nove sovražne čete prodirale proti nam. Tudi te je dosegla ista usoda kot prve. Končno so zadnje sovražnikove rezerve popadale pod našim ognjem. Več tisoč ruskih mrličev je pokrivalo bojišče. Sedaj je bil sovražnik dovolj tepen, prišel je toraj čas za protinapad. Naši spodnještajerski fantje in možje so skočili iz svojih strelskih jarkov in so se vrgli na sovražnika, ki je še vedno bil v premoči. Rusi so bili napadeni tudi v bok in tako se niso mogli več dolgo ustavljati našemu junastvu. Sovražnik je pometal puške v sneg in držal roke v zrak! Siloviti ruski napad je bil toraj krvavo odbit, več ruskih polkov je bilo popolnoma razpršenih. Bojišče je bilo debelo pokrito z ruskimi mrlji, a naše izgube so bile izredno majhne. Čez 1400 ujetnikov je prišlo v roke naših polkov. Polk št. 87 je ujel nad 800 Rusov, pobil pa jih je približno 1000; tudi ranjenih je bilo veliko število. Skoro nepregledne so bile ulete ruske čete,

ki so korakale ob spremstvu hrabrih vojakov 87. pešpolka. Naši so Rusom toraj pošteno namazali jermena. Polk št. 87 se je odlikoval kot eden najhrabrejših avstrijskih polkov. Korno poveljstvo je polk telefonično pohvalilo.

V taboru je po končani sijajni zmagi zavladalo veliko veselje. Naši fantje so veselo prepevali bojne pesmi ter so si ob pečeh v okopih drug drugemu pripovedovali posamezne dogodke iz krvavega boja. Veselje naših vrlih junakov je bilo tudi popolnoma opraviljeno, kajti uspeh avstrijskega orožja je bil ta dan izredno velik. Rusom se je popolnoma ponesrečil pokus, predreti pri prelazu Dukla naše postojanke. Tako ima zmaga, ki so jo dne 28. januarja v prvi vrsti odločili naši slovenski vojaki, nepregleden upliv na razvoj bitke na ostali črti v Galiciji in Karpatih.

Slava junastvu vrlih slovenskih sinev!

Slike iz vojne.

Kdor v Boga zaupa, lahko prenaša težave.

Matevž Rampre, doma iz Stopre pri Rogatem (brat č. g. kaplana Franca Rampre), piše z južnega bojišča svojim domačim dne 27. januarja:

Dragi domači! Nahajam se na trdnjavi S... ob črnogorski meji. Naša postojanka leži 900 m visoko, torej smo še višje doma, kot je naša Donačka gora. Nasproti nam leži, kakih 2000 korakov oddaljeno črnogorsko gorovje. Med nami in Črnogorci se razprostira mala dolinica, katera pomeni past za sovražnike. A preklicani Črnogorci nočejo na to stran, da ih tam čaka črna smrt. Sovražniki so že dostikrat po-

LISTEK.

Gašpurjeva smrt.

(Konec.)

Rob ni bil daleč od kože, zato sta kmalu dospela s kozo do zaželenega grma. Gašpur si je ovil vrv okoli roke, vsedel se poleg grma in se zamislil. Pogled mu je splaval v daljavo. Tam doli na obzorju se je raztezala snežena Peca; pred njo pa je stala kakor na straži gora Sv. Uršule. Gašpur se je zagledal v belo cerkev, usta so se mu zganila in izpregovoril je:

„Daleč, daleč od mene si ljuba cerkva, a jaz te vidim. Kakor nevesta si oblečena v belo oblajilo. Pozdravljaš me in jaz te tudi. Letos sem te obiskal: s težavo je šlo, a obiskal sem te. Povej mi, sveta Uršula, ali zadnjič? Breg je hud in moje noge so slabotne kakor noge otroka. Pa saj sem se že poslovil od tebe, sveta Uršula, in priporočil sem se ti v varstvo in pomoč.“ — Gašpur si je obrisal solzi, ki stemu privreli iz oči. Težko je bilo slovo od prijazne cerkve, a še težja je bila misel, da morda nikdar več ne bo videl cerkvice od znotraj. Strmel je tiagor in misli so mu begale po glavi, v srce pa se je selila tiha žalost.

Tedaj počí spodaj v gozdu strel in še eden. Maroga je privzdignila glavo, nastavljala ušesa in nemirno stopicala krog grma.

„Lovci so“, zagodrnjal je Gašpur, „na lov hodijo in Bogu čas krajejo. Doma bi ostali in delali. A kaj boš, dela ne najdejo, pa ga tudi ne iščejo. Pokazal bi jim, takim lenuhom!“

Pasje bevskanje ni hotelo prenehati in počil je strel zdaj tu, zdaj tam, vedno višje. Lovci so šli po Nadesovem gozdu, ki je mejl na Jevšnikovo svet. „Se kozo mi vstrelijo, lovci nepoklicani“, hudoval se je Gašpur po pravici. „Neroda jagarska bo imela kozo za zajca, pa po njej bo.“

Tedaj se je prikazal ob robu gozda lovec, ozrl se na vse strani in nastavil puško naravnost proti grmu. Gašpur je skočil, kakor bi ga pričel gad. Oprtel se je grma, vzdignil roko in zakričal: „Ne streljajte! Moja kozo...“, ni še izpregovoril, ko počí strel in krogla zadene Gašpurja naravnost v čelo. Starec se je stresel in omahnil, a takoj se je zvrnil in zavpil z močnim glasom: „Nesrečni jagri, mene ste vstrelili!“ — Zdrsnil je z roba in obležal pod robom kakor mrtev: iz čela mu je vrela kri, topli kri, in škropila zemljo. Maroga je stala poleg njega, pripogila bala glava in pritiskala svoj gobec na Gašpurja, kakor bi ga hotela vprašati: „Gospodar, kaj ti je?“ — Gašpur je ječal v groznih bolečinah. To je vedel, da se je zgodilo z njim nekaj strašnega, nekaj krvavega, a položaja si ni mogel prav razložiti. V glavi ga je bodlo in kljuvalo, kakor bi mu jo hotelo raznesti in o-motica se ga je lotila neprestano.

„Sovražnik je prišel“, govoril je zmeden, „Turki ali Rusi in me vstrelili v čelo, a jaz še živim. O Bog, zakaj nisem takoj mrtev, ne bilo bi treba umirati. Hu, Galicija, kako si mrzla! Proč, proč odtod! Domov moram, v svojo kočo; tam se spočijem in unrem.“

Z zadnjimi močmi se je vzdignil in opotekaje se lezel proti domu. Z desnico se je prijel za čelo; kri je vrela iz rane, tekla v rokav, kapljala po licu, po obleki in padala na tla. Za Gašpurjem je korakala maroga vsa prestrašena in zbegana od strela. Nekaj

časa je šla poleg Gašpurja, nato je obstala, povohala krvavo sled in meketaje zletela h Gašpurju; a on se ni zmenil za zveto žival, ni slišal njenega žalostnega meketanja, korakal je omoten in zmešan proti svoji koči. Z največjim naporom je došel do nje, a v njo ni mogel več; pred vrati se je zgrudil in obležal nezavesten.

Tedaj je prišla Črničeva Roza kakor slučajno po cokle. Ko je zagledala Gašpurja pred kočo vsega v krvi, se je silno prestrašila; beseda ji je zastala v grlu in oči so se ji izbulile v groznem strahu. Še le čez nekaj časa je prišla k sebi; iz grla se ji je izvnil pretresljiv glas: „Sveti Jože, kaj se je zgodilo! Gašpur, ali si še živ?“

Stopila je k niemu, prijela ga za glavo in mu pogledala v obraz. Zila mu je še bila, a obraz je bil bled in spačen od hudih bolečin. „Gašpur“, je govorila, „ali si padel? Jagri te menda niso vstrelili, ali kaj?“ — Ker ji Gašpur ni odgovoril in se tudi ganil ni, pograbila ga je Roza, in vlekla v kočo. Kjer ga je položila v posteljo. Urno je poiskala cunjko, namočila jo v vodo in brisala z njo Gašpurja po obrazu in po čelu. Tedaj se je prikazala rana: čisto majhna je bila in kri je silila iz nje. „Gašpur, Gašpur“, klicala je Roza, „zavedi se, saj ni tako hudo“. In kakor bi jo bil starec slišal, vzdramil se je in pogledal po zobi. „Kje sem? Ali so že zbežali Rusi? Kočo so mi hoteli vzeti in marogo, zato so me vstrelili, a jaz še živim. Hu, proč odtod, domov!“ Roza ga je mirila, kolikor ga je mogla in znala. Razveselila se je, da se je zavedel, toda njegovo zmešano govorjenje jo je prestrašilo, re-va se je začela jokati.

Čez nekaj časa je Gašpur zaspal. Tedaj je sklenila Roza poklicati Jevšnikove na pomoč. Prišli so in

Najnovejša poročila se nahajajo pred inserati.

Spodnještaj. ljudska posojilnica v Mariboru r. z. z. n. z.

Hranilne vloge se sprejemajo od vsakega in se obrestujejo: navadno po 4 1/2%, proti trimesečni odpovedi po 4 3/4%. Obresti se pripisujejo h kapitalu 1. januarja in 1. julija vsakega leta. Hranilne knjižice se sprejemajo kot gotov denar, ne da bi se njih obrestovanje kaj prekinilo. Za nalaganje po pošti so poštne hranilne položnice (97.078) na razpolago. Rentni davek plača posojilnica sama.

Posojila se dajajo le članom in sicer: na vknjižbo proti pupilarni varnosti po 5 1/2%, na vknjižbo sploh po 5 1/2%, na vknjižbo in poroštvo po 5 3/4%, in na osebni kredit po 6%. Nadalje izposojuje na zastavo vrednostnih papirjev. Dolgove pri drugih denarnih zavodih prevzame posojilnica v svojo last proti povrnitvi gotovih stroškov, ki pa nikdar ne presegajo 7 kron. Prošnje za vknjižbo dela posojilnica brezplačno, stranka plača le kolke.

Uradne ure so vsako sredo in četrtek od 9. do 12. ure dopoldne in vsako soboto od 8. do 12. ure dopoldne izvenzemski praznike. V uradnih urah se sprejema in izplačuje denar.

Pojasnila se dajajo in prošnje prejemajo vsak delavnik od 8. do 12. ure dopoldne in od 2. do 5. ure popoldne.

Posojilnica ima tudi na razpolago domače hranilne nabiralnike.

Stolna ulica št. 6 (med Glavnim trgom in stolno cerkvijo).

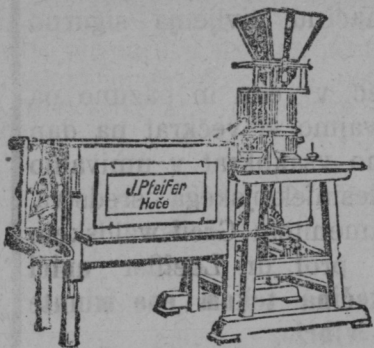
Manufakturno trgovino J. FAULAND v Ptujju se najbolj priporoča.

R. Brezovnik

trgovina v Vojniku

priporoča svoje bogate zalogo manufakturnega, spekerijskega in galanterijskega blaga, železnine, cementa, barv, firneža, lakov, usnja, stekla, kistih vod, najboljših semen itd. Domači pridelki se kupujejo po najvišji ceni.

Zelo važno za KMETOVALCE!

Velika izdatna pomoč za kmeta v tej draginji zrna je, prav dober domači mlin z naravnim kamenjem, kakor se nahaja pri vsakem navadnem dobrem vodnem mlinu.

S tem zopet novo izboljšanim Pfeifer - jevem domačem mlinom se zamore napraviti iz vsakega zrnja, vsakovrstno moko in zdrob (gris) za vso kmečko in gosposko rabo z lahkoto na ročno gonitev, kakor tudi delo z živino, motorno in vodno silo.

Zahtevajte cenike brezplačno in poštne prosto.

Tovarna za mlino, kmetijske stroje, žage itd., livarna za železo in medenino

J. Pfeifer v Hočah

pri Mariboru (Štajersko)

Domače podjetje!

Varstvo zoper kolero in slabemu želodcu je

naravni kognak.

Tega, iz lastnega vina destilirane, 12 let starega kognaka razpošilja v poštah zabojčih z 4 steklenicami franko za K 1240, majši kognak, ki čudovito olajša bolečine, ki jih povzroča protin, sredstvo za odrgavanje udov, oživlja živce itd. — 4 pollitrske steklenice K 1020.

Benedikt Hertl, veleposestnik, grad Golie pri Konjicah (Štajersko.)

Posamezne steklenice starega kognaka K 310, mladega K 255, sove zalogi v Mariboru pri g. Alojziju Quandestu, trgovcu, Gosposka ul. 4.

Vinogradniki pozor!

Cepljene trte na prodaj

in sicer prve vrste laški rilček, bela in črdeča zlahtnina, sivanec, beli burgundeec, izabela, beli razfol, kapšina, traminac, kraljevina, pošip (Mozler), portugizec, trta in mešane vrste. Več tisoč divjakov Rip. Portalis — Na prodaj več tisoč ključev Rip. Portalis. Vse te vrste so cepljene na Rip. Portalis ter popolnoma zaraščene in lepo vkoreninjene, za kar se jamči. Cena je po dogovoru. Kdor si hoče dobiti lepe trte in nasaditi lepi vinograd, naj se oglasi ustmeno ali pisмено pri Francu Stodajak, trimar, Juršinci pri Ptujju.

Edino zastopstvo in glavna zaloga za Avstro-Ogrsko od originalnih armadnih in železničarskih Roskopf-ur 5R.

jamstvo 3 leta.

Po 14 dnevni poskušnji

se lahko vsaka ura proti popolni sveti zopet zamenja, torej ni nobene rizike, ampak se lahko vsak sam prepriča o teh izbornih urah. Prednosti teh ur: Prava železničarska Roskopf-ura se je, ne dolgo tega, nalašč za železnične in štrpачne službe z novo konstrukcijo izboljšala, dobila precizijski tek, posebej močne osi, kolesje se vso vrtil v kamenih. Ura teče 32 ur in ide točno na pol minute, če tudi ura leži, visi ali se nosi v žepu. Ura je zavarovana proti preveliki napetosti peresa, obločje je iz čistega nikla ter je zavarovano še z enim plaščem za varstvo zoper prah ter se vsi pokrovi strogo in natančno zapirajo. Po dobri preizkušnji so se te ure radi nizke cene in vendar dobrega teka uradno upeljale pri armadi in različnih železnicah. Prosim Vas torej, da te ure ne zamenjate z drugimi sličnimi urami, ki se dobijo v trgovinah. — Vsak si naj brez nevarnosti, da bi trpel kako škodo, naroči mojo ceno ura. — Velik cenik popolnoma zastoj.

A. RIFFMANN, Maribor ob Dravi št. 8, največja tovarniška zaloga ur, srebrnine in zlatnine, razpošilja v vse dežele. — Specialist za boljše ure.

Brzjavni naslov: Cirilova ul. tiskarna Maribor

Trgovina tiskarne sv. Cirila Maribor, v lastni hiši Koroska cesta št. 6

Čekovni račun c. kr. poštne hranilnice št. 25.010 in interurban telefon št. 113

Priporoča svojo veliko zalogo raznega papirja, peresnikov, peres, skatljic za peresnike, svinčnikov, radirk, kamenčkov, tablic, črnih, zavitkov (barvanih in belih, v vseh velikostih), trgovskih knjig, noticov, pismenega papirja v mapah in skatljah, razglednic itd. Svete podobe (male, velike in stenske), razpela vseh velikosti, molitveniki, molki, svetinjice, škapulirji. Štambilje za urade in dr. Ceniki na zahtevo zastoj.

Denarja ni

draginja je vedno večja, zaslužek pa majhen. Ako hočete z malim trdom, doma v svojem kraju gotovo 10 kron na dan zaslužiti, mi pošljite v pismu svoj natančni naslov in znamko za odgovor.

J. Batič Ilirska, Bistrica 26, Kranjsko

Domača in narodna trgovina

Franc Lenart v Ptujju

priporoča svojo bogato izbiro raznovrstnega novega blaga za moške in ženske obleke.

Postrežba poštana! Cene primerne!

Kdor bo z blagom zadovoljen, naj pove svojim znancem, kdor bo z blagom nezadovoljen, naj pove meni.

TRKSJE

izvanredno lepo, močno, najboljših vrst, vsled vojne samo 12 K 100 komadov. Ključni prve vrste 10 K 1000 komadov. Jernej Mikolič, Žetale pri Rogatcu. 43

Orožje in kolesa

na obroke. Posamezni deli najceneje. Huzarov

ceniki zastoj. F. Dušek, tovarna orožja, koles in šivalnih strojev. Špocna na drž. žel. št. 2121. 1335 Čeklo.

Slovenska obitelj v Mariboru 186 pridno

služkinjo

15-17 let staro. — Ponudbe pod naslovom Borko, železn. uradnik, Maribor, Unterrotw.-str. 6. 95

Cepljeno trje na prodaj

Laški rizling, zlahtnina bela in rudeča, beli razfol, trunta, pošip, cepljene na Ripar a portalis še ne izkopane, dobre kakovosti. Cena 1. vrste 100 kom. 10 kron. Kupci se blagovoljivo oglašiti pri Francu Mursič, posestnik in trimar v Senčaku, Sv. Lovrene v Slov. gor. P. Juršinci pri Ptujju. 87

KAVA!

50% cenejša:

Amerikanska štedilna kava, veldaromatna, izdatna in štedilna, 5 kg poskusna vreča 10 K franko po povzetju. Pol kilograma veleprima najfinjši čaj 2 K oddaja A. Sapira, eksport kave in čaja Galanta 496. 991

Kobila

ena ali dve, na tankih nogah lepe rase, črne barve, 2 do 3 leta stara, 15 do 16 pesti visoka se takoj kupi. — Ponudbe naj se pošiljajo na

I. gorenjsko razpošiljalno Ivan Savnik, Kranj.

Mizarski nčeneec

se sprejme v mizarski delavnici Kaiserstrasse 8, Maribor. 95